

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและรูปแบบการสอนของอาจารย์ในรายวิชากลุ่มวิชาชีพพยาบาล/ทดลองของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาชีพพยาบาล/ทดลองที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยโดยสรุปพบว่า

1. รูปแบบการเรียนรู้จากแบบประเมิน VARK นักศึกษาพยาบาลใช้รูปแบบการเรียนรู้ 3 รูปแบบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ เรียนรู้ผ่านการอ่านเขียน (Read/Write: R) เรียนรู้ผ่านการได้ยินหรือได้ฟัง (auditory) และเรียนรู้ผ่านการกระทำ (Kinesthetic: K) (ร้อยละ 30.90, 26.31 และ 24.15 ตามลำดับ) สำหรับการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น (Visual: V) เป็นรูปแบบที่นักศึกษาใช้น้อยกว่าสามรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้น (ร้อยละ 18.64)

2. รูปแบบการสอนของอาจารย์ตามแนวคิดรูปแบบการสอนของ Grasha (1994) นักศึกษาให้ความเห็นดังต่อไปนี้

รูปแบบการสอนทั้ง 5 รูปแบบ อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้ รูปแบบการสอนโดยยกตนเป็นต้นแบบ (Personal Model) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (Mean = 3.95, S.D. = 0.74) เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละรูปแบบพบว่า

รูปแบบการสอนแบบเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.89, S.D. = 0.76) โดยวิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การเตรียมการเพื่อให้นักศึกษาสามารถ ทำงานได้จริง/ทำงานเป็น เมื่อจบการศึกษาแล้ว (Mean = 4.07, S.D. = 0.73 ระดับมาก)

รูปแบบการสอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.90, S.D. = 0.74) โดยวิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การแจ้งถึงมาตรฐานและความคาดหวังที่เป็นระเบียบปฏิบัติในการเรียน (Mean = 4.02, S.D. = 0.78 ระดับมาก)

รูปแบบการสอนโดยยกตนเป็นต้นแบบ (Personal Model) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.74) โดยวิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การยกตัวอย่างจากประสบการณ์เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจ (Mean = 4.20, S.D. = 0.72 ระดับมาก)

รูปแบบการสอนโดยเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.88, S.D. = 0.77) โดยวิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้นักศึกษาได้อภิปรายและได้ใช้การคิดวิเคราะห์ (Mean = 4.06, S.D. = 0.74 ระดับมาก)

รูปแบบการสอนโดยการมอบหมายงาน (Delegator) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.89, S.D. = 0.75) โดยวิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือการแสดงตนเหมือนเป็นแหล่งประโยชน์ ที่พร้อมจะให้การช่วยเหลือดูแลนักศึกษาในทุกเมื่อที่ต้องการ (Mean = 4.08, S.D. = 0.75 ระดับมาก)

3. รูปแบบการเรียนรู้จากแบบประเมิน VARK พบว่า อาจารย์พยาบาลใช้รูปแบบการเรียนรู้ผ่านการอ่านเขียน (Read/Write : R) มากที่สุด (ร้อยละ 30.00) รองลงมาคือเรียนรู้ผ่านการได้ยินหรือได้ฟัง (auditory) (ร้อยละ 26.67) สำหรับการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น (Visual : V) เป็นรูปแบบที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 20.00)

4. รูปแบบการสอนของอาจารย์ตามแนวคิดรูปแบบการสอนของ Grasha (1994) อาจารย์มองตนเองดังต่อไปนี้

รูปแบบการสอนทั้ง 5 รูปแบบ สอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.29, S.D. = 0.62) รองลงมาอยู่ในระดับมากเหมือนกัน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ สอนโดยยกตนเป็นต้นแบบ (Personal Model) สอนโดยการมอบหมายงาน (Delegator) สอนโดยเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) และสอนแบบเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละรูปแบบ พบว่า

รูปแบบการสอนแบบเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert) อยู่ในระดับมาก (Mean = 3.95, S.D. = 0.79) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การกล่าวนำถึงหัวข้อที่จะเรียนเพื่อช่วยให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องนั้นๆกว้างขวางขึ้น (Mean = 4.60, S.D. = 0.57 ระดับมากที่สุด)

รูปแบบการสอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.29, S.D. = 0.62) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การแจ้งนักศึกษาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนไว้ในคู่มือรายวิชา (Mean = 4.56, S.D. = 0.65 ระดับมากที่สุด)

รูปแบบการสอนโดยยกตนเป็นต้นแบบ (Personal Model) อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.20, S.D. = 0.66) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การบรรยายและยกตัวอย่างเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาบทเรียน (Mean = 4.48, S.D. = 0.50 ระดับมากที่สุด)

รูปแบบการสอนโดยเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.12, S.D. = 0.75) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ (Mean = 4.40, S.D. = 0.64 ระดับมากที่สุด)

รูปแบบการสอนโดยการมอบหมายงาน (Delegator) อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.14, S.D. = 0.71) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ มีการใช้กิจกรรมในชั้นเรียน กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับเนื้อหา/บทเรียน (Mean = 4.56, S.D. = 0.50 ระดับมากที่สุด)

5. กระบวนการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาชีพรายวิชาภาคทฤษฎี/ทดลองที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การจัดเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มและการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลาเรียน และเพิ่มเวลารู้ 3) การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

รูปแบบการเรียนรู้ (Learning styles) หมายถึง การที่สมองทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดต่อกระบวนการทำความเข้าใจและเรียนรู้ข้อมูลใหม่ รูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนจึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่แต่ละบุคคลชอบ รวมไปถึงด้านความถนัดทางการเรียนที่ว่าเป็นวิธีการต่าง ๆ ที่คนต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน จากเหตุผลข้างต้นทำให้พบว่า วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและความถนัดทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน (บุญเดือน วัฒนกุล, ศรีสุตา งามขำ และกัลยา งามวงษ์วาน, 2016) การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงขึ้นกับแต่ละบุคคลทั้งรูปแบบการเรียนรู้ และความถนัดในการเรียน เมื่อพิจารณารูปแบบการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ กับกลุ่มนักศึกษา โดยเฉพาะการเรียนรู้รูปแบบ VARK (VARK learning style) โดยจากการใช้แบบประเมินของ VARK กับนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลใช้รูปแบบการเรียนรู้ 3 รูปแบบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ เรียนรู้ผ่านการอ่านเขียน (Read/Write: R) เรียนรู้ผ่านการได้ยินหรือได้ฟัง (auditory) และเรียนรู้ผ่านการกระทำ (Kinesthetic: K) (ร้อยละ 30.90, 26.31 และ 24.15 ตามลำดับ) สำหรับการเรียนรู้ผ่านการมองเห็น (Visual: V) เป็นรูปแบบที่นักศึกษาใช้น้อยกว่าสามรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้น (ร้อยละ 18.64) ซึ่งเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบ VARK พบว่า Fleming และ Mills (2008; อ้างถึงใน ธนาวุฒิ นิลมณี, ดวงกมล โพธิ์นาค และกฤษ สินธนะกุล, 2016) ได้นำเสนอแนวคิดรูปแบบการเรียนรู้แบบ VARK (VARK model: Visual, Aural, Read/Write, Kinesthetic) ว่าได้จำแนกบุคคลโดยพิจารณาจากลักษณะของประสาทสัมผัสที่รับข้อมูล โดยได้แบ่งรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็นสี่ประเภท คือ 1) ผู้เรียนที่สนใจสิ่งที่มองเห็น (Visual: V) ผู้เรียนประเภทนี้สามารถกระตุ้นได้ด้วยสื่อการสอนที่เน้นรูปภาพและสีสันทันที่เหมาะสม 2) ผู้เรียนที่ชอบการพูดคุย (Aural: A) เป็นผู้เรียนที่ชอบการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมคือการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม 3) ผู้เรียนที่นิยมการอ่าน (Read/Write: R) เป็นผู้เรียนที่นิยมการอ่าน การศึกษาเอกสาร หนังสือหรือเนื้อหาด้วยตนเองแล้วนำไปสรุปเป็นข้อเขียนออกมา

และ 4) ผู้เรียนที่ชอบการลงมือกระทำ (Kinesthetic: K) เป็นผู้เรียนที่ชอบการลงมือกระทำจริงมากกว่าการฟัง ซึ่งรูปแบบนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ไปใช้พัฒนาประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

ข้อมูลข้างต้นในแต่ละรูปแบบการเรียนรู้จึงแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่จะมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้นหากได้พบเจอกับเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่แตกต่างจากเดิม รวมไปถึงสถานการณ์ที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลต้องมีการอ่าน หรือการเขียนเกิดขึ้น และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาพยาบาลทุกคนต้องมีการเรียนทั้งในภาคทฤษฎี ได้แก่ การเรียนและการทำกิจกรรมในชั้นเรียนจากอาจารย์พยาบาล เช่น การบรรยาย การทำกิจกรรมกลุ่ม รวมไปถึงการเรียนในภาคปฏิบัติ ได้แก่ การที่นักศึกษาพยาบาลได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้การดูแลผู้ป่วยในคลินิก หรือในโรงพยาบาล และอยู่ภายใต้การควบคุมและดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์พยาบาล เหตุผลข้างต้นจึงเป็นข้อมูลสนับสนุนที่สำคัญว่า เหตุใดนักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเมื่อนักศึกษาพยาบาลได้พบเจอกับผู้ป่วยที่มีอาการและพยาธิสภาพต่าง ๆ ของโรค นักศึกษาพยาบาลจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และต้องการที่จะให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่ตนเองได้รับมอบหมาย เพื่อให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้อย่างสอดคล้องเป็นองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาพยาบาลจะเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายจากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลใช้รูปแบบการเรียนรู้ 3 รูปแบบในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

นอกจากนี้ สำหรับรูปแบบการเรียนรู้จากการใช้แบบประเมินของ VARK ที่รองลงมาคือ นักศึกษาพยาบาลจะมีการเรียนรู้ที่หลากหลายจากการอ่าน ซึ่งเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในภาคทฤษฎี พบว่า นักศึกษาพยาบาลจะต้องมีการอ่านเพื่อเตรียมความรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาล และการดูแลผู้ป่วยในโรคต่าง ๆ นอกจากนี้ ในขณะที่ขึ้นฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลก็ต้องมีการอ่าน และศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของผู้ป่วยในแต่ละรายด้วย จึงทำให้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า นักศึกษาพยาบาลจะเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายจากการอ่าน รวมไปถึง สามารถใช้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายนี้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยได้ ซึ่งใกล้เคียงกับ บุญเตือน วัฒนกุล, ศรีสุดา งามขำ และกัลยา งามวงษ์วาน (2016) ที่อธิบายว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสเหล่านี้ อันได้แก่ การเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสจากการฟัง (Audio) การดู (Visual) การอ่าน-เขียน (Read/Write) และการปฏิบัติ (Kinesthetic) จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลว่า รูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างระดับชั้นปีที่ 1 ถึงระดับชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นการแสดงแนวโน้มว่านักศึกษาในระดับชั้นปีที่สูงขึ้น มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนรูปแบบการเรียนเมื่อมีประสบการณ์การเรียนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และรับรู้ว่าการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ และความต้องการของการเรียนการสอน

ดังนั้น อาจารย์พยาบาล และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรหาวิธีการจัดเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับด้านรูปแบบการสอนตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลตามแนวคิดรูปแบบการสอนของ Grasha (1994) ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.29, S.D. = 0.62) โดยวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุดในรูปแบบนี้คือ การแจ้งนักศึกษาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนไว้ในคู่มือรายวิชา (Mean = 4.56, S.D. = 0.65 ระดับ มากที่สุด) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตถูกกำกับด้วยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ และมี มคอ. 3 เป็นสื่อที่สำคัญในการสื่อสารกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนสำหรับรายวิชาภาคทฤษฎี/ทดลอง ส่วนรูปแบบการสอน 4 รูปแบบที่เหลือ อยู่ในระดับมากเหมือนกัน ในขณะที่งานวิจัยของ นันทาน้ำฝนและคณะ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องความต้องการรูปแบบการสอนในการเรียนพยาบาลและระดับความสุขของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาเอกชนโดยการสำรวจในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 – 4 จำนวน 357 คน โดยเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการรูปแบบการสอนพัฒนาจาก เครื่องมือของกรashaและไรซ์แมน (Grasha and Reichmann: Teaching Style Inventory) และ 2) แบบสอบถามความสุข ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนที่นักศึกษาพยาบาลต้องการมากที่สุดทั้งในรายวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติคือ แบบผู้เชี่ยวชาญ รองลงมาคือแบบผู้อำนวยความสะดวกและแบบที่ใช้ตนเองเป็นต้นแบบ ซึ่งในขณะที่วิจัยนั้น การนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ยังไม่เป็นรูปธรรม ในงานวิจัยของ Lyon (2004) ที่ได้ศึกษารูปแบบการสอนและรูปแบบการเรียนรู้ในห้องผ่าตัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ในห้องผ่าตัดว่าควรมีลักษณะเป็นอย่างไร โดยผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนในห้องผ่าตัดเป็นสิ่งที่มีความท้าทายมากสำหรับนักศึกษาแพทย์และเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ ความท้าทายของสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัด ความท้าทายของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ และความท้าทายของการบริหารจัดการในห้องผ่าตัด หากมีรูปแบบการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้เกิดการพัฒนาในการเรียนมากขึ้น งานวิจัยของ Johnson (2013) ที่ศึกษาเรื่องวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อวิเคราะห์วิธีการสอน 3 วิธีที่ใช้ในรายวิชาที่แบ่งการสอนออกเป็น 2 ห้อง วิธีการสอนในการวิจัยได้แก่ 1) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการสอนที่เน้นเทคโนโลยี 2) การสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางหรือรูปแบบดั้งเดิม และ วิธีที่ 3) การสอนที่บูรณาการวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ผู้วิจัยประเมินผลผู้เรียนก่อนเรียนและหลังสิ้นสุดรายวิชา รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสำรวจและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยเสนอว่าวิธีการสอนแบบบูรณาการ (วิธีที่ 2) มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีที่ 1 และ วิธีที่ 2 ทั้งในมิติของความพึงพอใจของนักศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นการวิจัยในนักศึกษาสาขาอื่น จึงต้องการรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างจากนักศึกษาพยาบาลของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต อย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวระบุว่าการมอบหมายให้นักศึกษาเขียนความเรียงช่วยเพิ่มคะแนนด้านการเขียน การใช้เทคโนโลยีประกอบการสอน

จะกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้นเมื่อครูมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีไปใช้นั้นสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นผลการวิจัยครั้งนี้ เมื่ออ้างอิงตามแบบประเมิน VARK งานวิจัยของ Garneau และ Pepin (2015) ที่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนพยาบาล ทำการศึกษาข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้ร่วมวิจัยจำนวน 24 คน (พยาบาลวิชาชีพ 13 คน และนักเรียนพยาบาล 11 คน) ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนพยาบาลมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อระบบการดูแลสุขภาพ หากนักเรียนพยาบาลหรือพยาบาลวิชาชีพมีประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกจะทำให้เกิดการพัฒนาศมรรถนะทางคลินิกในการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนทางการพยาบาลและอาจารย์พยาบาลจึงควรต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วย และงานวิจัยของ McDonald (2015) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น โดยพบว่าวิธีการเรียนรู้ในห้องเรียนไม่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ จึงควรต้องมีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่เพื่อทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้มากขึ้น เกิดกระบวนการ การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมในการเรียน มีความรับผิดชอบ มีประสบการณ์ในการเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียนภาคปฏิบัติ กล่าวได้ว่าทั้งงานวิจัยของ Garneau และ Pepin (2015) และ McDonald (2015) เป็นสิ่งที่สนับสนุนว่ารูปแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนต้องมีการเปลี่ยนแปลงและสามารถพัฒนานักศึกษาตามวิธีการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คือ มุ่งเน้นการคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดแบบมีเป้าหมาย และการคิดด้วยความรับผิดชอบ (วิจารณ์ พานิช, 2554 และไพฑูริย์ สินลรัตน์, 2555)

ดังนั้น การจัดรูปแบบการเรียนการสอนทางการพยาบาลศาสตร์ในภาคทฤษฎี/ภาคทดลองควรมีความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด และประสบความสำเร็จในการเรียน

2. ด้านรูปแบบการสอนของคณาจารย์

การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลศาสตร์ในภาคทฤษฎี/ภาคทดลอง จะมีอาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลนักศึกษาพยาบาล อาจารย์จะต้องสอนองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและการดูแลผู้ป่วยในแต่ละกลุ่มโรคให้แก่นักศึกษาพยาบาล ซึ่งอาจจะเป็นการบรรยาย การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือการทำกิจกรรมในชั้นเรียนตามแต่ละความถนัดของอาจารย์ท่านนั้น ๆ และในการเรียนภาคทดลอง อาจารย์แบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อให้ทำงานภายใต้การดูแลจากอาจารย์อย่างใกล้ชิดมากขึ้นเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลมีการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของรายวิชามากที่สุด เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการสอนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์จะมุ่งเน้นการปลูกฝังสำนึกในตนของผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้ง

การปลูกฝังโดยอาศัยแบบอย่างที่ดี ให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนที่เคารพ ความเป็นบุคคลและอิสระในการคิด เกิดวิจารณ์ญาณ เกิดการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการทำงานร่วมกับทีม พัฒนาตนเองให้มีความเจริญงอกงาม มีความคิดสร้างสรรค์และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คณะพยาบาลศาสตร์, 2554) รูปแบบการเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ของอาจารย์จึงมีความสำคัญยิ่งต่อนักศึกษาพยาบาล หากอาจารย์มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและตรงกับสไตล์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษาพยาบาลย่อมเปิดใจยอมรับและเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาพยาบาลในปัจจุบันจัดว่าเป็นผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างจากอดีตซึ่งชอบฟังการบรรยายจากอาจารย์พยาบาลเป็นหลัก แต่ได้พัฒนามาเป็นการเรียนรู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดย ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2555) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 ว่าควรประกอบด้วย 1) Critical Model ได้แก่ การมองสังคมให้รอบด้าน การรู้ที่มาและที่ไป และการเข้าใจเหตุและผล 2) Creative Mind ได้แก่ การคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ การประยุกต์ใช้ประโยชน์ และการมองประเด็นใหม่ได้ 3) Productive Mind ได้แก่ การคำนึงถึงผลผลิต การมีวิธีการและคุณภาพ และค่าของผลงาน และ 4) Responsible Mind ได้แก่ การนึกถึงสังคมประเทศชาติ การมีจิตสาธารณะ และการมีคุณธรรม จริยธรรม และความดีงาม จึงเป็นปัญหาสำคัญยิ่งที่อาจารย์พยาบาลจะต้องมีการบริหารจัดการเพื่อให้รูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาลในยุคนี้

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยในส่วนของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความถนัดในการเรียนรู้ผ่านการอ่าน (Read/ Write: R) และเรียนรู้ที่หลากหลายจากการมองเห็น (Visual: A) เป็นลำดับสุดท้าย ในขณะที่นักศึกษา เรียนรู้ผ่านการอ่านเขียน (Read/Write: R) เรียนรู้ผ่านการได้ยินหรือได้ฟัง (auditory) และเรียนรู้ผ่านการกระทำ (Kinesthetic: K) ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อาจารย์จึงควรปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้รูปแบบที่ตรงกัน คือ การเรียนรู้ผ่านการอ่าน (Read/ Write: R) เป็นกลไกสำคัญ ซึ่ง Fleming และ Mills (1992) ได้ให้ขอบเขตของการเรียนรู้ประเภทนี้ว่า ผู้เรียนกลุ่มนี้จะถนัดที่จะเรียนรู้ด้วยการอ่านและเขียนซึ่งพบมากในกลุ่มผู้คงแก่เรียน และพึงพอใจที่จะใช้ผลผลิตจากการอ่าน/เขียนเพื่อสร้างการเรียนรู้และแสดงผลงาน ดังนั้นผู้ที่ถนัดเรียนรู้ด้วยวิธีนี้จะใช้ Power Point การสืบค้นจาก Internet การอ่านแบบรายการต่างๆ แผ่นพับใบปลิว พจนานุกรม สารานุกรม คำคมต่างๆ ซึ่งจัดว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามรูปแบบการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้ ซึ่งผลการวิจัยของ Kirwan และ Adams (2009) ที่ได้ศึกษามุมมองของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โดยการสัมภาษณ์พยาบาลจำนวน 8 คน ที่ได้รับการเรียนการสอนแบบวิธีการการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (enquiry-based learning; EBL) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางการพยาบาลทำให้วิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เกิดผลลัพธ์ที่ดี เกิดความมั่นใจในตนเอง เกิดการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และเกิดการสะท้อนคิดในการเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญ และสามารถดูแลและให้การปฏิบัติทางการพยาบาลได้ดีขึ้น วิธีการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความสนุกในการเรียนรู้ จึงควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นและเกิดผลลัพธ์ที่ดีในการจัดการศึกษาพยาบาลอย่างยั่งยืน

เมื่อศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดของรูปแบบการจัดเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล พบว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งซึ่งจะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้ที่ดี และประสบความสำเร็จในการเรียน โดยในงานวิจัยครั้งนี้ในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการสอนของอาจารย์ตามแนวคิดรูปแบบการสอนของ Grasha (1994) ผลการวิจัยพบว่า สอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) รูปแบบการจัดเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลยิ่งต่อนักศึกษาพยาบาล

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับงานวิจัยที่สอดคล้องและใกล้เคียงกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล พบว่า หากรูปแบบการสอนของอาจารย์มีความเหมาะสมกับนักศึกษาพยาบาล จะมีส่วนพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Kragelund (2011) ที่ได้ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนพยาบาลต่อการดูแลผู้ป่วยจิตเวช โดยผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากสำหรับนักศึกษาพยาบาล อาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรต้องดำเนินการจัดวิธีการเรียนรู้ให้นักศึกษาพยาบาลเพื่อให้เกิดทักษะการปฏิบัติในคลินิก และควรต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในหน้าที่ของตนเองเมื่อต้องดูแลผู้ป่วยในแต่ละราย ไม่ใช่แค่การดูแลตามเวลา (routine) เท่านั้น รวมไปถึงงานวิจัยของ Intolubbe-Chmil, Spreen และ Swap (2012) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยผู้วิจัยได้ทำการทดลองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบชนิดนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้ เกิดสมรรถนะการปฏิบัติเพิ่มขึ้น และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และงานวิจัยของ Guo และคณะ (2013) ที่ศึกษาและทดสอบวิธีการสอนโดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การดูแลผู้ป่วยในคลินิกของประเทศจีน โดยวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของวิธีการสอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์และรูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทางการพยาบาล และพบว่า การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยของนักเรียนพยาบาลขึ้นอยู่กับสองปัจจัย ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธีการสอนในภาคปฏิบัติ ดังนั้น อาจารย์พยาบาลจึงควรต้องพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นและประสบความสำเร็จในการเรียน

3. กระบวนการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาชีพรายวิชาภาคทฤษฎี/ทดลองที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพสรุปได้ว่ากระบวนการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาชีพรายวิชาภาคทฤษฎี/ทดลองที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) การจัดเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลาเรียน และเพิ่มเวลารู้ 3) การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ รูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาและอาจารย์เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ผลการวิจัยดังกล่าวอภิปรายได้ดังนี้

การจัดเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในปัจจุบันนี้มีความหลากหลายมากขึ้น อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ได้แก่ อุปกรณ์และเครื่องมือช่วยในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ค่อนข้างหลากหลาย ประกอบด้วย อินเทอร์เน็ต Smart phone, iPad หรือ Tablet ตลอดจน คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ชนิดพกพา การเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับนักเรียนและนักศึกษา (วิจารณ์ พานิช, 2554) หากมีการประยุกต์ใช้ และบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันย่อมทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นแน่นอน ซึ่งจากผลการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 พบว่า รูปแบบ หรือ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพของนักศึกษาพยาบาล คือ การจัดเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยผลการวิจัยอธิบายได้ว่า การจัดเรียนการสอนวิธีการนี้เป็นวิธีที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการพัฒนาด้านกระบวนการคิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ และสามารถส่งผลเชื่อมโยงทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิด การเรียนรู้ เกิดการคิดเพื่อพัฒนาตนเอง และเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน พบว่าสอดคล้องและใกล้เคียงกับขั้นตอนการสอนแบบเอื้อความรู้ (Facilitator) และการสอน โดยการมอบหมายงาน (Delegator) ของผู้สอน ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสวงหาความรู้ โดยครูจะเป็นผู้ที่แนะนำแหล่งความรู้ที่จะช่วยให้เด็กแสวงหาความรู้ได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกและคัดกรองความรู้ และครูจะเป็นผู้ช่วยสนับสนุน ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตกผลึกในความรู้ที่ได้รับมา สอนให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้เป็น และส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินความรู้ที่ได้รับมา (วิจารณ์ พานิช, 2554) และสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 โดย ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2555) ได้อธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าประกอบด้วย 1) Critical Model ได้แก่ การมองสังคมให้รอบด้าน การรู้ที่มาและที่ไป และการเข้าใจเหตุ และผล 2) Creative Mind ได้แก่ การคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ การประยุกต์ใช้ประโยชน์ และการมองประเด็นใหม่ได้ 3) Productive Mind ได้แก่ การคำนึงถึงผลผลิต การมีวิธีการและคุณภาพ และค่าของผลงาน และ 4) Responsible Mind ได้แก่ การนึกถึงสังคมประเทศชาติ การมีจิตสาธารณะ และการมีคุณธรรม จริยธรรม และความดีงาม

ด้วยเหตุข้างต้น เมื่อนักศึกษาพยาบาลได้รับรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมร่วมกันในชั้นเรียน จึงเป็นสาเหตุเชื่อมโยงทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และมีอิทธิพลสืบเนื่องทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความพึงพอใจในการเรียนจากรูปแบบ หรือวิธีการเรียนรู้ดังกล่าว โดยผลลัพธ์สุดท้ายจะทำให้ นักศึกษาพยาบาลเกิดความสุขในการเรียนตามมา วิธีการเรียนรู้ข้างต้นจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับ นักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของนันทนา น้ำฝนและคณะ (2553) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการรูปแบบการสอนในการเรียนพยาบาลและระดับความสุขของ นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาเอกชนใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยพบว่า รูปแบบ การสอนที่ตรงตามความต้องการของนักศึกษาพยาบาลส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลมีระดับความสุขเพิ่ม มากขึ้น ดังนั้น อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องจึงควรมีการบูรณาการที่เน้นกระบวนการกลุ่ม และการทำงาน เป็นทีม เพื่อทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความสุขในการเรียน ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีและ ประสบความสำเร็จในการเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลาเรียน และเพิ่มเวลาครู

จากสาเหตุของความแตกต่างระหว่างผู้เรียนส่งผลทำให้วิธีการ/รูปแบบการจัดการเรียน การสอนมีความแตกต่างกัน โดยอาจารย์ผู้สอนควรต้องมีการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มี ความเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนและพร้อมที่จะเติบโตด้วย คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วย การมองสังคมให้รอบด้าน การรู้ที่มาและที่ ไป และการเข้าใจเหตุ และผลการคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ การประยุกต์ใช้ประโยชน์ และการมอง ประเด็นใหม่ได้ การคำนึงถึงผลผลิต การมีวิธีการและคุณภาพ และค่าของผลงาน และการนึกถึง สังคมประเทศชาติ การมีจิตสาธารณะ และการมีคุณธรรม จริยธรรม และความดีงาม (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2555) และพบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และรูปแบบการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสำคัญสำหรับนักศึกษาพยาบาล สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ Lyon (2004) ที่ได้ศึกษารูปแบบการสอนและรูปแบบการเรียนรู้ในห้องผ่าตัด โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแพทย์ในห้องผ่าตัด ผลการวิจัยพบว่า การเรียน การสอนในห้องผ่าตัดเป็นสิ่งที่มีความท้าทายมากสำหรับนักศึกษาแพทย์และเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย ได้แก่ ความท้าทายของสิ่งแวดล้อมในห้องผ่าตัด ความท้าทายของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ และความท้าทายของการบริหารจัดการในห้องผ่าตัด ซึ่งหากมีรูปแบบการเรียนการสอนและรูปแบบ การเรียนรู้ที่ดี ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาในการเรียนมากขึ้น ดังนั้น หากนักศึกษาพยาบาลได้รับ รูปแบบการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม ย่อมน่าจะส่งผลทำให้นักศึกษา พยาบาลประสบความสำเร็จในการเรียนได้

เมื่อกล่าวถึง รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลาเรียนและเพิ่มเวลารู้ พบว่า เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลได้ไปสืบค้นองค์ความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เกิดระยะเวลาในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการบูรณาการวิธีการดังกล่าว เพื่อให้เข้ากับศาสตร์และรายวิชาทางการพยาบาลศาสตร์ต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kirwan และ Adams (2009) ที่ศึกษามุมมองของนักเรียนพยาบาลที่มีต่อวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ซึ่งทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์พยาบาลจำนวน 8 คน ที่ได้รับการเรียนการสอนแบบวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติทางการพยาบาลทำให้วิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เกิดผลลัพธ์ที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเกิดการสะท้อนคิดในการเป็นนักศึกษาพยาบาล และประสบความสำเร็จเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญ และมีคุณภาพ ดังนั้น จึงควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการเรียนรู้แบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และควรมีกระบวนการที่เน้นให้นักศึกษาพยาบาลไปสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียน และเกิดผลลัพธ์ที่ดีในการจัดการศึกษาพยาบาลอย่างยั่งยืน

การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้

ในระบบการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลทุกระดับชั้นปีต้องเรียนเกี่ยวกับศาสตร์ทางการพยาบาลเป็นหลัก การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ จึงเหมาะสมและสอดคล้องกับการเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 กิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ การคิดต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่ การประยุกต์ใช้ประโยชน์ และการมองประเด็นใหม่ได้ และการคำนึงถึงผลผลิต การมีวิธีการและคุณภาพ และค่าของผลงาน (ไพฑูรย์สินลาร์ตัน, 2555) ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาพยาบาลผลิตและสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนและมีคุณค่าอย่างสำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาล โดยการกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองนั้น ส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลมีการคิดที่เป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล รอบคอบ และมีความถูกต้องมากขึ้น นักศึกษาพยาบาลมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของจันน์นัท มณีรัตน์ (2553) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือวิชาการ และใช้โปรแกรมพื้นฐานข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ Jigsaw ในวิชาการใช้โปรแกรมฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ และคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสถาบันการศึกษา ซึ่งนักศึกษาที่ได้เรียนในรายวิชานี้ต้องมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ใน

การเรียนรู้ และต้องมีการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองเพื่อให้เกิดเป็นนวัตกรรม และสิ่งแปลกใหม่จากการเรียนรู้

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลยังมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ มนต์ชัย เทียนทอง (2551) ที่ศึกษาเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ Mentor Coached Think – Pair – Share เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ประยุกต์ขึ้นมาใหม่กับแบบ Think – Pair – Share แบบเดิมในการเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยหากมีการส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาล ได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเอง นักศึกษาพยาบาลจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ และสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Johnson (2013) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ยุคศตวรรษที่ 21 โดยได้วิเคราะห์วิธีการสอน 3 วิธี ได้แก่ 1) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้สื่อการสอนที่เน้นเทคโนโลยี 2) การสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางหรือรูปแบบดั้งเดิม และ วิธีที่ 3) การสอนที่บูรณาการวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนแบบบูรณาการ (วิธีที่ 2) มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีที่ 1 และ วิธีที่ 2 ทั้งในมิติของความพึงพอใจของนักศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การมอบหมายให้นักศึกษาเขียนความเรียงช่วยเพิ่มคะแนนด้านการเขียน การใช้เทคโนโลยีประกอบการสอนจะกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้นเมื่อครูมีส่วนร่วมในการนำเทคโนโลยีไปใช้ ซึ่งหากอาจารย์ผู้สอนเน้นให้นักศึกษาพยาบาลได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และได้สร้างสรรค์ผลงาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง ย่อมจะให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการพัฒนาด้านกระบวนการคิด เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนทางการพยาบาล ดังนั้น วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นวิธีการและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาลในยุคศตวรรษที่ 21 นี้

การใช้สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน

นักศึกษาพยาบาลเรียนศาสตร์ทางการพยาบาลภาคทฤษฎี/ภาคทดลอง เพื่อนำความรู้ในภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยในคลินิกซึ่งเป็นภาคปฏิบัติต่อไป แต่สิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาพยาบาลประสบความสำเร็จในการเรียนสาขาพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในจะมาจากนักศึกษาพยาบาล อาทิ เช่น แรงจูงใจในการเรียน ความสุข และความพึงพอใจในการเรียน และปัจจัยภายนอก อาทิ เช่น เพื่อน ครู อาจารย์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ทั้งจากในขณะที่เรียน และในขณะที่พักผ่อน โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อตัวของนักศึกษาพยาบาล และต่ออาจารย์ผู้สอน เมื่ออาจารย์ผู้สอนสร้างสรรค์สื่อการเรียน

การสอนผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย จะส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว ตื่นตัว และเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ตลอดเวลา และประโยชน์กับผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนจะเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ต้องการที่จะเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ๆ ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่อาจารย์ผู้สอนได้สร้างสรรค์ขึ้น และส่งผลเชื่อมโยงทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้โดยปราศจากเงื่อนไขในข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

ผลงานวิจัยที่มีการประยุกต์รูปแบบการเรียนรู้กับนักศึกษาโดยใช้สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบได้ในการศึกษาของ McDonald (2015) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเรียนรู้ในห้องเรียนไม่สามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้มากขึ้น เกิดกระบวนการการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมในการเรียน มีความรับผิดชอบ มีประสบการณ์ในการเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียนภาคปฏิบัติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ที่มีการประยุกต์ใช้สื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการเรียนการสอน มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียน Ying Tao และคณะ (2015) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการจัดโปรแกรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) ของนักศึกษาพยาบาลชาวจีน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองมีส่วนช่วยในการเพิ่มทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี และพบว่า วิธีการสอนที่หลากหลายสามารถช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยตรง ซึ่งหากผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถใช้สื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สอดคล้องกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ย่อมส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และประสบความสำเร็จในการเรียน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Kumar, Kumar และ Smart. (n.d.) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากรูปแบบการสอน และสารสนเทศที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในวิทยาลัย 3 แห่ง โดยนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะ ประกอบด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อสร้างโครงงาน และ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลพัฒนาขึ้นจาก Grasha-Riechmann Student Learning Styles Scales ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนดังกล่าวส่งผลให้นักศึกษามีรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบมีส่วนร่วม และแบบอิสระเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตลอดระยะเวลาของการเรียนรายวิชาดังกล่าว และตลอดภาคการศึกษา ดังนั้น หากอาจารย์ผู้สอนมีการประยุกต์ใช้สื่อและระบบเทคโนโลยี

สารสนเทศที่มีความเหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาลในแต่ละชั้นปี ย่อมจะทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความตื่นตัวในการเรียน เกิดแรงจูงใจในการเรียน และประสบความสำเร็จในการเรียน

สรุป

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล เป็นลักษณะหรือวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาพยาบาลใช้ในการเรียนรู้ทางสาขาพยาบาลศาสตร์ และเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ และความรู้สึกรองรับที่ทำให้ นักศึกษาพยาบาลตั้งใจเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น อาจารย์ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความเห็นวก่อนที่จะออกแบบรูปแบบการสอนในศตวรรษที่ 21 อาจารย์ควรทำความเข้าใจกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและรูปแบบการสอนของอาจารย์ และนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาเป็นฐานคิด ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบการสอนเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ย่อมจูงใจให้นักศึกษาตั้งใจเรียน อาจารย์ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองกลุ่มเข้าด้วยกันเพื่อออกแบบให้รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ประสบความสำเร็จ และส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาจารย์ให้สามารถใช้รูปแบบการสอนโดยเป็นผู้เอื้ออำนวยและรูปแบบการสอนโดยการมอบหมายงาน
2. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่พัฒนานักศึกษามีสมรรถนะของพลโลกในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบและวิธีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบการสอนในศตวรรษที่ 21
2. การพัฒนารูปแบบการสอนควรประเมินรูปแบบการเรียนรู้และรูปแบบการสอนเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพราะบริบทของนักศึกษาและอาจารย์ต่างมีผลต่อกันในการจัดการเรียนการสอน